

Vedtak i Transportklagenemnda - Kollektivreiser

Sammendrag

Krav om frafall av gebyr som følge av anførte lovovertridelser fra selskapets vektere.

Dato

18.09.2023

Saksnummer

2023-02414

Tjenesteytere

Reis Nordland / Nordland fylkeskommune

Klager har i det vesentlige anført

Klager ble ilagt gebyr på bussen den 14. juli 2023.

Klager anfører at hun opplevde flere brudd på rettighetene sine og en uetisk oppførsel fra vekterens side. Klager anfører at hun først og fremst vil påpeke at hun opplevde diskriminering under kontrollen. Klager anfører at hun som kvinne ble stoppet av en mann. Klager anfører at en annen mannlig passasjer på bussen gikk sammen med henne, men den mannlige kontrolløren ønsket kun å se på klagers billett. Klager anfører at mannen som var med henne, fikk gå uten problemer eller noe tilsnakk. Klager anfører at dette gjør at hun føler seg urettferdig behandlet og kjønnsdiskriminert. Klager anfører at det var fire vektere der, noe som tilsier at det ikke skulle ha vært noe problem å kontrollere mannen, men vekterne ville heller stå og snakke med hverandre. Klager anfører at dette tilsier at de ikke har underlagt alle samme kontroll, til tross for at de begge var til stede på bussen.

Klager anfører at vekteren i tillegg valgte å ta hånden foran henne og holde henne tilbake. Klager anfører at hun ser på dette som frihetsberøvelse, siden hun ikke kunne gå av bussen. Klager anfører at i henhold til straffeloven paragraf 171 har ikke en vokter myndighet til å begrense hennes bevegelsesfrihet på denne måten.

Klager anfører at vekteren i tillegg fortalt at hun måtte fremvise legitimasjon eller billett før hun fikk lov til å forlate bussen. Klager anfører at ettersom hun ikke hadde med seg gyldig legitimasjon, informerte hun vekteren om dette. Klager anfører at hun heller ikke ønsket å vise legitimasjon, da hun følte seg urettferdig behandlet og i tillegg har lovkunnskap om at en vokter ikke kan kreve dette i henhold til norsk lov. Klager anfører at i henhold til politiloven paragraf 7 har ikke en vokter rett til å kreve legitimasjon fra en person med mindre det foreligger mistanke om straffbart forhold. Klager anfører at en

billettkontroll ikke vil være en gyldig grunn for å kunne kreve legitimasjon. Klager anfører at til tross for den tydelige kommunikasjonen fra hennes side angående manglende gyldig legitimasjon og vilje til å forlate bussen, fortsatte vekteren å insistere på at hun måtte vise legitimasjon. Klager anfører at vekteren til og med foreslo at hun skulle bruke Vipps som legitimasjon, noe klager anfører ikke er gyldig i følge norsk lov. Klager anfører at i henhold til personopplysningsloven paragraf 4-9 har en person kun rett til å vise frem sin egen legitimasjon, og Vipps viser kun navn og etternavn uten bilde. Klager anfører at dette derfor ikke kan bekrefte personens opplysninger, da dette ikke er gyldig. Klager anfører at forespørselen virket både urimelig og uetisk. Klager anfører at hun til slutt ble presset til å vise Vipps-informasjon, for å forlate vekteren. Klager anfører at dette tilsier at de bryter flere lovverk, i forbindelse med både gyldig legitimasjon og frihetsberøvelse.

Klager anfører at hun i tillegg til denne uakseptable håndteringen av situasjonen opplevde mangel på service og en uhøflig og truende tone fra vekterne. Klager anfører at noen av diskusjonene var unødvendige og uetiske, og de var vrange, uten å kunne vise til verken lovverk eller noen form for kunnskap. Klager anfører at hun også har et vitne som kan bekrefte vekterens oppførsel og behandling av situasjonen.

Klager anfører at hun også vil påpeke en rekke mangler ved det utstedte gebyrets form og innhold. Klager anfører at navn og etternavn på billetten ikke er mulig å tyde, og gebyret er heller ikke klart angitt. Klager anfører at i henhold til forvaltningsloven paragraf 17 har hun rett til å motta et klart og forståelig skriftlig vedtak med informasjon om beløpet hun blir ilagt. Klager anfører at det er umulig å fastslå beløpet på gebyret, da det ser ut som det kan være 500, 600 eller 900 kroner.

Klager anfører at gebyret er urettferdig, at det foreligger ulovlige hendelser og at gebyret ble utstedt under uakseptable omstendigheter.

Klager oppgir at hun ikke hadde billett, da det var første gangen hun var i Bodø og hun slet med å finne ut hvilken app hun skulle bruke for å betale.

Klager krever at gebyret frafalles.

Tjenesteyterne har i det vesentlige anført

Det er den enkelte reisende sitt ansvar å ha gyldig billett på bussen. Om man ikke har det, vil man få tilleggsavgift. Informasjon om vilkårene for bruk av billett kjøpt i appen ligger tilgjengelig i appen under «Betingelser for Billett Nordland». Ettersom klager ikke hadde gyldig billett, mener Nordland Fylkeskommune at gebyret ble rettmessig utstedt.

Nemnda bemerker

Klager ble ilagt gebyr på bussen den 14. juli 2023, på 500 kroner for manglende billett.

Det følger av Nordland fylkeskommunes regler for billettkontroll at den reisende selv er ansvarlig for å ha gyldig billett, og at passasjerer som ikke har dette ved kontroll vil bli ilagt en tilleggsavgift.

Videre fremgår det av betingelsene for bruk av appen «Billett Nordland» at ved kjøp av billett gjennom appen må billetten kjøpes før ombordstigning. Bestemmelsen er objektiv, og gebyr kan således ilegges selv om passasjerer ikke har opptrådt klanderverdig.

Klager har selv oppgitt at hun ikke hadde billett. Vilkårene for å ilagge gebyr var derfor til stede.

Klager har imidlertid blant annet anført at oppførselen fra vekteren bør gi grunnlag for frafall av gebyret. Klager har anført at det foreligger flere lovbrudd i saken. Klager har anført at hun ble kjønnsdiskriminert siden hun ble kontrollert og ikke mannen hun reiste sammen med. Videre har klager anført at hun opplevde frihetsberøvelse ved at vekteren hindret henne i å forlate bussen, og at hun ble presset til å vise frem Vipps-informasjon. Klager har også anført at gebyrets form og innhold er i strid med forvaltningsloven.

Hva gjelder klagers anførsler om diskriminerende oppførsel og lovbrudd fra vekterens side, finner nemnda å ikke kunne ta stilling til dette, da denne delen av klagen faller utenfor nemndas kompetanse, jf. transportklagenemndforskriften § 6-2 a. En eventuell slik oppførsel fra kontrollørene endrer uansett ikke gebyrets gyldighet.

Nemnda bemerker at klager uavhengig av hvordan kontrollen forløp ikke hadde billett, og at gebyret således var rettmessig ilagt. Nemnda bemerker at den reisende selv har ansvaret for å ha gyldig billett før påstigning.

På generelt grunnlagt bemerkes det avslutningsvis at nemnda er kjent med at kontrollørene utøver et visst skjønn ved ileggelse av gebyrer, men nemnda finner av prinsipielle grunner ikke å kunne vurdere skjønnsutøvelsen i det enkelte tilfelle.

Bransjerepresentant Asghar (Ruter) hadde uventet forfall. De resterende medlemmer fant det forsvarlig å behandle saken, jf. transportklagenemndforskriften § 5-5 fjerde ledd.

Vedtak

Transportklagenemnda kan ikke anbefale at klager gis medhold i kravet om frafall av ilagt gebyr.

Nemndas representanter

Steinar Backe (leder)

Ingvild Brennøden (Innlandet fylkeskommune)

Paal Bjønness (Forbrukerrådet)

